

גליון רל"ח
שנה ו' תשע"ז

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלס"א

תודה למספרת קליטן על אישור לפרסום בתמונה

סיפורי חז"ל

כאשר פתר לנו

פעם אחת ישב תלמיד אחד לפני רבי עקיבא ופניו זועפות. על שאלתו של רבי עקיבא מדוע פניו אינם כתמול שלשום? ענה התלמיד, מפני שראיתי בחלומי שלושה דברים רעים, ראיתי שאמות בחודש אדר, ראיתי שאת חודש ניסן איני רואה. וגם ראיתי שמה שאני זורע לא אקצור ולא אאסוף. שמע רבי עקיבא את החלום ואמר: שלושת הדברים שראית אינם רעים, להיפך טובים הם. ראית שאתה מת בחודש אדר, אות וסימן הוא שיתחזק כוחך בהדרה של תורה עד יום מותך. ראית שאת חודש ניסן אינך רואה, ומכן סימן הוא שאין הקדוש ברוך הוא מביא אותך לידי נסיון, ומה שראית שאתה זורע ואינך קוצר סימן שתוליד בנים ולא תקבור אותם.

(ירושלמי מעשר שני (פ"ד – ה"ו))

פרשת השבוע

האורח מאד על שנכשל וטעם בשוגג מן היין, ופנה לרבי יחזקאל ושאל: הרי הרבי ידע בוודאי ברוח קדשו שהיין לא כשר כראוי ולכן נמנע מלשתות, ואם כן למה לא הזהיר גם אותי שלא אכשל. השיב רבי יחזקאל ואמר: לא ידעתי ברוח הקודש, אלא מצינו שבפסוק נאמר "וישתו וישכרו עמו" ומבאר רש"י שמיום שמכרוהו לא שתו האחים יין, וגם יוסף לא שתה יין, ואותו היום שתו יין. והוקשה לי המשיך הצדיק, ניחא שיוסף הכיר את אחיו ומשום כך שתה מן היין, אולם אחיו שטרם הכירוהו מדוע שינו ממנהגם ושתו? אלא התירוץ הוא: אין זה מנהג שהאחים הקדושים החליטו ללא לשתות יין מיום שמכרוהו את אחיהם, אלא שליבם לא הניח להם לעשות כן, ועתה כאשר הסבו יחד, אף שעדיין לא ידעו שהוא יוסף, לא מנעם לבם מלשתות. כך גם אני, סיים הרה"ק משינאווא לא ידעתי שבשרותו של היין מוטלת בספק, אלא שליבי לא הניח לי לטעום ממנו.

והורידו לאיש מנחה (מ"ג – י"א) מסופר: כשהיה הרה"ק "בעל התניא" זיע"א נתון בבית האסורים. הרשו השלטונות לאחד מחסידיו לספק לו אוכל כשר מבחוץ. פעם אחת מצא החסיד בכלים הריקים שהוחזרו אליו פתק בכתב ידו של הרבי, ועליו המילים "אומרים צדקתך צדק במנחה". הבין החסיד שבשביל להוכיח לשלטונות את צדקתו של רבו יש צורך לתת מנחה.

וישתו וישכרו עמו (מ"ג – ל"ד) מסופר: על הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זיע"א (יומא דהילולא ו' טבת) שהסב פעם עם רב ידוע, הגיש המשמש לשולחן בקבוק יין בשביל לומר "לחיים", רבי יחזקאל ישב תפוס בשערפיו ולא שתה, ואילו אורחו ברח וטעם מעט מן היין. לפתע הגיע המשמש בבהלה וסיפר, שבטעות הביא יין מחבית שיש עליו פקפוק לכשרותו למהדרין. הצטער הרב

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:26 ת"א: 5:27 ר"ת: 6:03

פרשת מקץ – חנוכה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:10 ת"א: 4:24

הוראותיו של הרבי, התברר כי ר' שמלקה ידע על מעשהו חסר האחריות של יוסל, שסיכן את חיי כולם בכך שיצא מן המחבוא בניגוד להוראות, עתה כאשר נשקפת סכנה שהנאצים עלולים לגלות את המחבוא, ציווה להם ר' שמעלקא לעזוב מיד את המקום ולנוע בהנהגת הסגן, אל עבר מערה שבקרבת הגבול ההונגרי. ר' שמעלקא הבטיח להם כי בעזרת השם יצטרף אליהם שם בנר ראשון של חנוכה כפי שהחלט קודם לכן. היה קל יותר לומר זאת מאשר לבצע הדבר הלכה למעשה, הקבוצה שלהם היתה מורכבת מכל מיני אנשים, כך שלא יכלה לנוע מהר מדי, וודאי שלא בשעות היום, פעמים אחדות הם התנגשו עם חיילים נאציים שתפקידם היה לטרק את היער ולחפש אחרי קבוצות של פרטיזנים, פעם נכנס כלב ציד נאצי למחבוא שלהם, הם הצליחו אומנם להורגו באמצעות חתיכת בשר מורעל, אולם היו חייבים לעזוב את המקום תיכף ומיד ובמהירות האפשרית, כדי להימנע מפגישה עם הנאצים כאשר הללו יגלו את העלמו של הכלב.

שלושה ימים לפני חנוכה הגיעה קבוצת הפרטיזנים סוף סוף ליעד שלה ללא אבידות, הם התמקמו במערה והחלו לחכות בחוסר סבלנות לבואו של הרבי. הימים נראו זוחלים ללא סוף, עד שהגיע היום המיוחל. סגן המפקד ביקש מתנדב שיצא החוצה וילך לקראת הרבי, אחדים התנדבו ביניהם גם יוסל. ולהפתעת כולם בחר המפקד דוקא בו אחרי שהבחין בתשוקה עזה הבווערת בו לכפר על הצרות שעשה. הוא לקח את הרובה שלו ויצא החוצה, היתה זו שעת בוקר מוקדמת.

כעבור שעה חזר יוסל, הוא היה חוזר כסיד והיה ברור שבשורה רעה בפיו, אנו אבודים אמר יוסל בטון של מי שעולמו נחשך בעדו, יחידה של נאצים סורקת את היער כשהם מצויידיים בכלבי ציד צמאי דם, הם נמצאים במרחק של ק"מ אחד מכאן, אנו נלחם עד הדם האחרון אמר המפקד בטון החלטי, ואם השם רוצה שאנחנו נמות יום לפני חנוכה, הרי שנלך בעקבות המכבים הגיבורים. לא עבר זמן רב ונביחות הכלבים נשמעו ממרחק שהלך וקטן מרגע לרגע, הפרטיזנים עצרו את נשימתם ועם תפילת חרישית בליבם הדקו את אצבעותיהם על הידקי הרובים והתכוננו לבאות. פתאום נשמעו צלילי נגינה של כינור מבעד לקולות הנביחה של כלבי הפרא של הנאצים הארוורים.

הרבי שניגן בכינור במערת הפרטיזנים (המשך מהגליון הקודם) מצב רוח של דיכאון השתלט על קבוצת הפרטיזנים במערה אחרי צאתם של יוסל וחבריו, אפילו הויכוחים פסקו, כולם נוכחו לדעת עד כמה שהם תלויים בר' שמעלקא, והם קיוו שישבו אליהם במהרה בריא ושלם. ימים אחדים עברו מבלי שיקרה דבר, כאשר לפתע נכנס למחבוא אחד מבני חברתו של יוסל בשעת לפנות ערב, הם מהרו לתת לו לשתות כדי להשיב את נפשו, כאשר האיש נראה היה להם כמי שזעזוע עמוק עבר עליו. אינני יודע היכן להתחיל אמר האיש, כאשר הצליח סוף סוף לפתוח את פיו, יוסל ואני פגשנו את הרבי בעיר, אולם תארו לעצמכם היכן בבית מרוח. הרבי הנערץ שלכם ר' שמעלקא, ניגן בכינורו באמצע קבוצה גדולה של נאצים שיכורים, שהיו שרים ורוקדים לקול צלילי הנגינה שלו. עכשו אתם רואים עד כמה צדק יוסל כשלא נתן אימון ברבי.

אתה מביא לנו סיפור מוזר אמר סגן המפקד, אולם אנו מכירים את הרבי שלנו טוב למדי כדי לא לשאול שאלות, עד כמה שהדברים לא יראו מוזרים למסתכל מן הצד בצורה שטחית, הוא סיכן את חייו בשבילנו פעם אחר פעם, ולנו יש אימון בו ובכל מה שהוא עושה, אולם מה עם ידידך יוסל מה קרה אתו? הלואי וידעתי, אני רק מקוה שהוא נמצא במקום מבטחים, איבדתי אותו אי שם ביער כאשר נשאנו ארגז מלא אספקה שהצלחנו לארגן, לרוע המזל הבחינה בנו קבוצה של חיילים נאציים כך שנאלצנו להשליך כל מה שהיה בידינו וברחנו כל עוד נפשינו בנו.

האם אתה בטוח שלא עקבו אחריך עד כאן? שאל סגן המפקד כשנימת חרדה ניכרת בקולו. זה יהיה הסוף של כולנו אם הם עקבו אחריך וכך יגיעו אל המחבוא שלנו. אם הרבי לא היה משאיר לנו הוראות חמורות לחכות לו כאן, הייתי אומר שמהדבר הטוב ביותר בשבילנו זה לעזוב כאן בזה הרגע. ברגע זה נשמע רעש מהכניסה המוסתרת של המחבוא, האנשים חיכו עצורי נשימה מוכנים כל רגע להתנפל על זה שיכנס ולהיאבק עמו לחיים ולמות. קבוצת היהודים נשמו לרווחה כאשר התברר כי זהו אחד מאנשי ר' שמעלקא שיצא יחד עמו, ואחריו חמק מבויש כלשהו יוסל "הגיבור".

שליחו של ר' שמעלקא לא איבד זמן ומסר להם מיד את

צִיּוֹן וְנִמְשָׁל

וישלח ויקרא את כל חרטומי מצרים וגו' ויספר פרעה להם את חלומו ואין פותר אותם לפרעה (מ"א - ח') משל למלך אחד שהיה לו בן יחיד ורך, אך לא חכם. חשב המלך בלבו הלא בני הוא יורש העצר, הוא ימלוך תחתי והוא ישב על כסאי והוא ריק מכל חכמה ומדע ואיך יצליח במלכותו? ולכן החליט לשלחו לברלין אל פרופסורים הבקיאים בכל חכמה ומדע, למען ילמד ויתקדם במושכלות. וכן עשה ונשאר שם הבן כמה שנים עד כי למד כמה מקצועות בחכמה ומדע. ואז ביקש מאביו להשיבו אל ארץ מולדתו כי עמו עזו ותושיה ושלח המלך והביאהו אליו. המלך עשה משתה לכל שריו ועבדיו לכבוד בנו יורש העצר. וכטוב לבם בין עלה בלב אחד מן השרים לבחון את חכמת הבן והשכלתו. ושאל אותו על מהות החכמה אשר למד שם, ענה הבן ואמר חכמת המדידה והתשבורת וכדומה. לקח השר בידו טבעת עגולה וקמץ את ידו כמלוא אגרוף כשהטבעת בתוכה, והושיט אותה לפני הבן לבוחנו אם יוכל לדעת מה החפץ אשר בידו? אחז הבן ביד השר והתבונן בה על פי הכללים שלמד ואמר, שיש בידו דבר עגול חלול באמצע. התפעל השר ואמר אמנם ידעת שיש בידי דבר עגול, אבל אבקשך לומר לי לפי השכל הישר מה הוא הדבר בשמו הפרטי? לאחר שהבן חשב הרבה ענה הנה בידך אבן הרחיים כיון שהוא עגול וחלול באמצע. כששמעו הנוכחים את דבריו, התפרצו בצחוק, כי בזה הראה הבן את גודל איוולתו, כי אמנם הוא מלומד במושכלות וחכמות בכללי המופתים, אבל נבצר ממנו להבין מעצמו את איכות הדבר ומהותו כי הוא איש בער ולא ידע.

הנמשל: כי אמנם החרטומים סיימו חוק לימודם במוסדות השכלה גבוהה, על פי מופתים לימודיים בכללי החכמה של פתרון החלומות, ולכן הבינו ששבע פרות רומזות לשבע עניינים, אך היה להם לשקול בפלס מאזני החכמה לאיזה מהעניינים יש לדמות הדבר. והרי באמת יותר קרוב הפתרון כדברי יוסף, אבל החרטומים שגו ועיניהם טחו מראות נכוחה שהפתרון האמיתי הוא ענין שובע ורעב, ולכן קראו עליהם חכמינו ז"ל "בקש לץ חכמה ואין" שביקשו הכרעת לבם מה שהוא בתולדה, ואין, אבל דעת לנבון נקל זהו יוסף.

(אהל יעקב)

כעבור רגעים מספר נשמעה תרועת חצוצרה, צעקות רמות ונביחות כלבים, הכינור הפטיק לנגן ולאחר מכן הלכו הקולות והתרחקו. הפרטיזנים אשר במחבוא שכבו ללא ניע, כשהם מיטלטלים בין יאוש לתקוה, האם אירע נס או שזה מלכודת שהם עשויים להילכד בה, האם מנדהגם הנערץ ר' שמעלקא עודנו בחיים ומדוע שותק הכינור שלו? המחשבות היו ללא נשוא, אולם הם לא יכלו לעשות מאומה, רק לחכות ולחכות ולקוות.

נקל לתאר את שמחתם של הפרטיזנים, כאשר מאוחר בלילה הגיע ר' שמעלקא כשהוא בריא ושלם, הם הקיפו אותו בשמחה רבה והרעיפו עליו שאלות רבות. מאוחר יותר, מאוחר יותר, קודם אנחנו צריכים להדליק את הנר הראשון של חנוכה, אמר ר' שמעלקא. ואמנם במצבם הנואש כאילו שכחו האנשים כי זהו ליל ראשון של חנוכה, וכאשר הנר הראשון של חנוכה דלק והפיץ אור יקר במוערה, סיפר להם ר' שמעלקא, הייתי בדרכי אליכם, כאשר פתאום גיליתי איזו סכנה נשקפת לכם, החבאתי את החבילה שלי מתחת לשיח, המשכתי ללכת והתחלתי לנגן. עד מהרה הייתי מוקף נאצים שכבר שמעו אותי לנגן קודם לכן, הם היו עייפים מהמרדף אחריכם וביקשו אותי לנגן עוד. דרשתי שיתנו לי יי"ש. והם ביטלו את המרדף ולקחו אותי אתם לעיירה הסמוכה, שם ישבנו והתהוללנו עד הערב. כאשר עזבתי אותם שיכורים כלוט, וברחתי כדי לבוא אליכם, אולם מספיק בכל זה, אני הלא הבטחתי לכם לנגן את מעוז צור. הבה נודה איפוא לשם יתברך על נפלאותיו שעשה לנו. ור' שמעלקא ניגן כפי שעוד לא ניגן אף פעם בחייו, והאנשים הצטרפו לנגינתו ושרו מעוז צור ישועתי כשלבם מלא על גדותיו והם מודים לה' על הנס שאירע להם.

צ'ין אדם לחברו

מי שציוה להדליק נר חנוכה ציוה גם שלא לכעוס

מעשה בהרה"ק רבי שמואל מסלונים זיע"א שהכין נרות חנוכה שלו להדלקה, והלך לשמוע איך שוקנו הרה"ק בעל "יסוד העבודה" זיע"א מברך על הנרות, בחשבו לשוב מיד ולהדליק נרותיו. אותו יום ערב שבת חנוכה היה, בינו וביני עבר ליד ביתו אחד מן האורחים המרובים שבאו לשבת, והלה שטרם בירך על הנרות, כיון שראה נרות מוכנים לא הרהר הרבה, ברך "אשר קדשנו... להדליק נר חנוכה" העלה בהם אש ומיהר להסתלק מן המקום. כעבור כמה רגעים חזר רבי שמואל ועיניו ראו, שתק רגע קט ומיד אמר: השי"ת שציוה להדליק נר חנוכה, ציוה גם שלא לכעוס. וכאילו לא קרה דבר, הלך לקבל שבת קודש בשמחה כי כבר לא היה זמן מספיק להכין ולהדליק נרות אחרים.

אהבת ישראל מביא לאהבת השי"ת

מסופר על הרה"ק רבי אברהם מסטרעטין זיע"א (יומא דהילולא ג' טבת) שאלפים השכימו לפתחו ופעל ישועות בכח סגולות. אחד מבני העליה ביקש ממנו פעם סגולה ליראת שמים, השיב הרבי: ליראת שמים אין לי סגולה, אבל

יש לי כן סגולה לאהבת ה'. חזר הלה ואמר, אדרבה, אהבת ה' מדרגה גדולה היא מיראת ה', יתן נא לי סגולה לכך. השיבו הרבי סגולה לאהבת ה' הוא אהבת ישראל, על ידי אהבת ישראל באים בקלות לאהבת ה'.

הציל את החתן מבושה

בחזר כפרי נכנס פעם אל הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זיע"א (יומא דהילולא ו' טבת) בשאלת יעוץ, היות ועומד להתחתן ובשבת שלפני כן כנהוג יקראוהו לעלות למפטיר, ולבו יודע מרת נפשו שאינו יודע לקרוא, על כן חושש מאד ששמחתו תהפך לאבל. הרגיעו הרבי שהכל בע"ה יעבור בשלום. לשבת העליה לתורה נסע רבינו לשם, במשך קריאת התורה השמיע רבינו את קולו מדי פעם כאילו על חוסר השקט, המתפללים לא ירדו לסוף דעתו. כאשר עלה החתן למפטיר, נשמעו לפתע מהלומות עזות על הבימה, כשהרבי מכריז שיהיה שקט, וכל עוד שהחתן קרא הברכות וההפטרה עמד הרבי וגער כאילו על ולזול בקדושת בית הכנסת וכבוד הציבור. קול גערותיו עלה על קול קריאת החתן וכך הציל את החתן מבושה וכלימה ביום שמחתו.

הילולא דצדקיא

שבת קודש ב' טבת

הרה"ק רבי אברהם משה ב"ר שמחה בונים

מפרשישחא (תקפ"ט)

הרה"ק רבי יעקב כולי ב"ר משה שלמה זלמן

(חתן האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש -

תרי"ז)

הרה"ק רבי יעקב צבי ב"ר יהושע אשר

מפאריסוב (תרמ"ט)

יום שני ג' טבת

הרה"ק רבי אליעזר זאב מבאטשעטש ב"ר

חיים (תרי"ב)

הרה"ק רבי אברהם ב"ר יהודה צבי מסטרעטין

(תרכ"ה)

יום שלישי ד' טבת

הרה"ק רבי גרשון חנוך העניך ב"ר יעקב

מראדוין (בעל התכלת - תרנ"א)

יום רביעי ה' טבת

הרה"ק רבי אהרן מטיטויב ב"ר צבי בן

הבעש"ט הקדוש (תקפ"ט)

הרה"ק רבי אברהם אלחנן מפלאנטש ב"ר

יהודה (תלמיד ה"חווה" - ברכת אברהם -

תקצ"ה)

יום חמישי ו' טבת

הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא ב"ר חיים

מצאנו (תרנ"ט)

יום שישי ז' טבת

הרה"ק רבי צבי בן רבי ישראל בעש"ט זיע"א

(תק"מ)

הרה"ק רבי ברוך מקאמינקא (תלמיד הבעש"ט)

הרה"ק רבי מרדכי יוסף מאיזביצא ב"ר יעקב

(תרי"ד)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרפראות

נר חנוכה מאיר לנו

פעם אמר הרה"ק רבי צבי הערש מרימינוב זיע"א לאחר הימים הנוראים, עכשיו כשנכנסים שוב בימות החול, הוא נדמה לאדם שהולך במדבר, ובמדבר היה חושך ואפילה, ומרחוק רואים איזה נר דולק, אוי הולכים אחר הנר. כך קשה קצת להתחזק לאחר הימים הקדושים כשנכנסים שוב לימות החול של החורף, "אבער עם זעט זעך שוין פון דערווייטינט דער חנוכה לעכטאלע שיינט דאס אריין" אבל רואים כבר מרחוק הנר חנוכה שמאיר לנו.

נדבת הרה"ח ר' יוסף אליעזר הומינר הי"ו
לע"נ אשתו מרת זלדא מרים ע"ה
ב"ר אברהם צבי ז"ל
נלב"ע ל' כסלו תשע"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז